

Verzorgingssociologie

Visies op samenleven en zorg

PRAKTIJKOPDRACHTEN

Willem Visser

Vermeld je naam, je instelling en je functie/positie.

Opdracht 1: Het structureel functionalisme: de systeembenadering

- 1 Op welke wijze speelt het stellen van grenzen volgens de systeemtheorie/Durkheim een rol in het werken met cliënten/patiënten?
- 2 Op welke wijze zijn je cliënten/patiënten in te delen naar de vijf groepen afwijkend gedrag volgens Merton? Onderbouw je bevindingen.
- 3 Op welke wijze herken je de acht afweermechanismen volgens Parsons bij je cliënten/patiënten?
- 4 Ga na in welke mate je instrumenteel gedrag van cliënten/patiënten tegenkomt ten aanzien van hun hulpverlening of begeleiding.
- 5 Op welke wijze functioneer je als 'agent van sociale controle' volgens Parsons? Geef daarbij aan welke methoden (positieve en negatieve sancties, wijze van motivering en coaching enz.) je daarbij gebruikt.

Opdracht 2: Het symbolisch interactionisme: de etiketteringstheorie

- 1 **a** Geef aan in welke mate cliënten/patiënten een performance naar jou of naar de hulpverlening toe opvoeren. Geef een voorbeeld.
b Op welke wijze voer jij een performance op naar je cliënten toe? In welke situaties kan dat leiden tot interpretatieverschillen van wederzijds gedrag c.q. performances (verschillen in de definitie van de situatie)?
- 2 Hoe denken zij dat jij naar hen kijkt? Welke rol speelt dat in je werk met cliënten?
- 3 Geef aan in welke mate discriminatie en etikettering een rol spelen bij je cliënten/patiënten.
- 4 Welke loopbanen komen naar voren bij je cliënten/patiënten? Betrek dit op hun stigma's.
- 5 Wie zijn hun soortgenoten en ingewijden; welke rol speel jij daarbij?
- 6 Op welke wijze spelen primaire, secundaire en professionele deviantie een rol bij je cliënten/patiënten?
- 7 Geef je werkwijze aan bij het doorbreken van etikettering/stigmatisering bij je cliënten.
- 8 Als je in een 'totale' instelling werkt, geef een uitwerking van:
a de verschillende aspecten rond mortificatie die in je werk voorkomen;
b de vormen van aanpassingsstrategieën die cliënten hanteren om het hoofd boven water te houden;

- c de specifieke moeilijkheden die deze aanpassingsstrategieën opleveren bij cliënten die deelnemen aan activeringsprogramma's of terugkeren vanuit de totale instelling naar de maatschappij.

Opdracht 3: De disciplineringsstheorie

- 1 Op welke wijze worden cliënten van je instelling (bovenmatig) gedisciplineerd, afhankelijk gemaakt of gehouden door de instelling en de beroepen daarbinnen?
- 2 Op welke wijze maakt de instelling gebruik van de vier disciplineringsinstrumenten om cliënten te beheersen?
- 3 Op welke wijze komt de privacy van cliënten of patiënten in het geding? Geef aan op welke wijze de privacy wel optimaal gewaarborgd kan worden.
- 4 Inventariseer de (ondersteunende) mogelijkheden voor activering, zelfhulp, alternatieve zorg, e-zorg en digitale therapie voor de cliënten.

Opdracht 4: De kritische theorie

- 1 In welke opzichten zijn de klachten en problemen van cliënten en patiënten te plaatsen binnen of te wijten aan structurele ongelijkheden binnen de samenleving? In welke mate is de vervreemding, stress, een stoornis of ongemak het gevolg van strategisch handelen, manipulatie of gebrek aan dialoog?
- 2 Op welke wijze wordt de leefwereld van je cliënten/patiënten gemanipuleerd, gekoloniseerd of op welke wijze is er sprake van een therapeutocratie binnen de instelling?
- 3 Op welke (kritische) wijze handelt de instelling naar de diversiteit onder cliënten/patiënten?
- 4 Op welke manier kan de werkwijze van de 'normatieve professionaliteit' binnen de instelling tot zijn recht komen?
- 5 Op welke wijze wordt omgegaan met elk van de dilemma's:
  - a biomedisch versus psychosociaal;
  - b deskundologisch versus appellerend;
  - c individualiserend versus contextualiserend.

Opdracht 5: De civilisatietheorie

- 1 Wat geven de (impliciete) intakecriteria aan over het 'beschavingsniveau' van de cliënten of patiënten van de instelling? Denk daarbij aan eisen rond imitatie/distinctie, reflectie en (zelf)beheersing.

- 2 Op welke wijze vindt een steeds verdergaande verschuiving plaats van een bevelshuishouding naar een onderhandelingshuishouding bij de (diverse) doelgroepen?
- 3 Geef aan op welke wijze (toenemende) affectbeheersing een rol speelt:
  - a bij je cliënten/patiënten;
  - b bij jezelf in relatie tot je cliënten/patiënten.
- 4 Op welke wijze speelt protoprofessionalisering een rol in het denken en handelen van je cliënten of patiënten?

Opdracht 6: Modernisering en vooruitgang

- 1 Geef een inschatting van elk van de toekomstverwachtingen die in hoofdstuk 6 aangegeven worden. In welke mate voorzie je deze ontwikkelingen in de maatschappij en bij je doelgroep(en)?
- 2 Geef aan op welke wijze je instelling, organisatieafdeling en professionaliteit op deze ontwikkelingen zou kunnen/moeten inspelen.

Eindopdracht

Geef op grond van de vijf hoofdstromingen en bovenstaande antwoorden je visie op de verschillende vraagstukken waar jij, je instelling en je organisatie-afdeling in deze tijd en in de nabije toekomst voor staan. Onderbouw en nuanceer je visie met voorbeelden uit de praktijk.